

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«20» սեպտեմբեր 2023 թ.

ՄՀ/մ-033 Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.7 Մասնագիտական մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ Հայոց լեզու և գրականություն /011401.19.7/, Ռուսաց լեզու և գրականություն/011401.20.7/, Անգլերեն լեզու և գրականություն/011401.21.7/, Կենսաբանություն/ 011401.01.7/, Քիմիա/011401.02.7/ Մաթեմատիկա/ 011401.05.7/ Ինֆորմատիկա /011401.06.7/՝

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _____ **մագիստրատուրա** _____
/բակլավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ _____ **Մանկավարժության և հոգեբանության** _____
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ _____ **առկա** _____
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ _____ **2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ** _____

Դասախոս(ներ)՝ _____ **Վանանե Միրզոյան** _____
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ mirzoyan900@gmail.com _____

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
14.2.	Հարցաշար.....	...
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի մեջ:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել պատկերացում հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանության մասին, զինել գիտելիքներով մեթոդների առանձնահատկությունների վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ձևավորել ամբողջական գիտական պատկերացում հոգեբանական հետազոտությունների կազմակերպման և իրականացման մասին,
- Սովորեցնել իրականացնել հետազոտություններ:
- Բացատրել մեթոդների կիրառման առանձնահատկությունները:
- Օգնել ուսանողներին տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների տարրական գիտելիքները ընդհանուր հոգեբանությունից:

Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- իմանա «Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» առարկայի հիմնական հասկացությունները,
- իմանա հոգեբանության մեթոդաբանության սկզբունքները,
- իմանա հոգեբանության մեթոդների դասակարգումները,
- կարողանա ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
- կարողանա կատարել հետազոտության արդյունքների վերլուծություն և մեկնաբանություն,
- տիրապետի գիտական աշխատանքի կառուցման հմտություններին:

1. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

ԳԿ1 հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,

ԳԿ2 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ3 տարրական համակարգչային գիտելիքներ,

ԳԿ4 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն):

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ1 դրսևորելու մասնագիտության հիմունքների իմացություն,

ԱԿ2 ցուցաբերելու առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի, մեթոդաբանության սկզբունքների իմացություն,

ԱԿ3 կիրառելու տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ4 կատարելու հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն,

ԱԿ5 տիրապետելու ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ6 ունակ լինելու ուրույն, թեկուզ և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում:

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և հոգեբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		

Աշխատանքի տեսակը		Ժամաքանակ
Դասախոսություն	8	
Գործնական աշխատանք		
Մեմինար պարապմունք	8	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		
Ընդամենը		

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգարք	
---	----------	--

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

• **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

• **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

• **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

• **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալուծիան:

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

• **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

▪ **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):

▪ **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:

▪ **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:

▪ **Կրթ սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:

▪ **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

▪ **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:

▪ **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:

▪ **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:

▪ **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:

▪ **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

▪ **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հատկեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, այլգործիքների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում,

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում...

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարտադրական	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Հոգեբանության գիտական մեթոդաբանությունը: Հոգեբանության մեթոդաբանական սկզբունքները:	2				
2.	Հոգեբանության մեթոդների դասակարգումը: Գիտափորձի մեթոդի ընդհանուր բնութագիրը, դրա տեսակները:	2				
3	Դիտման մեթոդը:		2			
4	Թեստերի մեթոդը: Պրոյեկտիվ թեստեր	2				
5	Հարցման մեթոդը: Հարցարաններ	2				
6	Գործունեության արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդը:		2			
7	Սոցիոմետրիայի մեթոդը:		2			
8	Երկայնակի և լայնակի հատույթի մեթոդները:		2			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8	8			

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Միրզոյան Վ. Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն և մեթոդներ: Վանաձոր	2015
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ավանեսյան Հ.Մ. Փորձարարական հոգեբանություն: Ուսումնական ձեռնարկ: -Եր.: Էդիթ Պրինտ – 288 էջ:	2010
2.	Նալչաջյան Ա.Ա. «Հոգեբանության հիմունքներ» Երևան «Հոգեբան»– 648 էջ :	1997
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		
3.		

10. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

10.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Հոգեբանության գիտական մեթոդաբանությունը: Հոգեբանության մեթոդաբանական սկզբունքները:	Մեթոդաբանություն հասկացության վերաբերյալ գոյություն գիտական մոտեցումները: Մեթոդիկա, մեթոդ, մեթոդաբանություն հասկացությունները: Փիլիսոփայական և հատուկ գիտական մեթոդաբանություն:	2	ՊԳ 1 ԼԳ 1,2
2.	Հոգեբանության մեթոդների դասակարգումը: Գիտափորձի մեթոդի ընդհանուր բնութագիրը, դրա	Դ.Բ Անանի, Ս.Լ. Ռուբինշտեյնի, Վ.Ն. Դրուժինինի, Ռ.Ս. Նեմովի, մեթոդների դասակարգումը: Գիտափորձի ձևավորումն ու կիրառումը: Գիտափորձի	2	ՊԳ1 ԼԳ 1,2

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	տեսակները:	մեթոդի էությունը, տեսակները: Գիտափորձի նշանակությունը հոգեբանության մեջ:		
3.	Թեստերի մեթոդը: Պրոյեկտիվ թեստեր	Թեստերի ծագման պատմությունը: Թեստերի տեսակները, նրանց համառոտ բնութագիրը: Թեստերի կառուցմանը ներկայացվող պահանջները:	2	Պ ԼԳ 1,2 ԼԳ 1
4.	Հարցման մեթոդը: Հարցարաններ	Զրույցի, հարցազրույցի և հարցաթերի մեթոդները: Հրացարանների տեսակները	2	ՊԳ 1 ԼԳ 1,2

10.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Դիտման մեթոդը:	Դիտման մեթոդի էությունը: Դիտման տեսակներն ու նրան ներկայացվող պահանջները:	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ1 ԼԳ1,2
2.	Գործունեության արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդը:	Գործունեության արդյունքների քանակական և որակական վերլուծությունը	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ՊԳ1
3.	Սոցիոմետրիայի մեթոդը:	Սոցիոմետրիան որպես մեթոդ, նրա առաջացումը: Սոցիոմետրիային ներկայացվող չափանիշները:	2	հարցում, քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ԼԳ 2
4.	Երկայնակի և լայնակի	Երկայնակի և լայնակի հատույթի մեթոդների	2	հարցում,	

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

հատույթի մեթոդները:	տարբերությունները կիրառման առանձնահատկությունները:		քննարկում, բանավիճային ինտերակցիա	ԼԳ 2
---------------------	--	--	---	------

10.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
1.	Կենսագրական մեթոդը:	Կենսագրական մեթոդի բաժինները: Կաուզոմետրիայի էությունը:	Ձեկույց	3 շաբաթ	Բանավոր	
2.	Երկվորյակների մեթոդը:	Երկվորյակների մեթոդի կիրառությունը հոգեբանության մեջ:	Ձեկույց	6 շաբաթ	Բանավոր	

11. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Պռոռեկտոր, Smartboard
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչներ

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Համակարգչային ծրագրեր	PowerPoint, Excell
Այլ	

12. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,

- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

12.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

12.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

12.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Մեթոդիկա, մեթոդ, մեթոդաբանություն հասկացությունները
2. Մեթոդաբանության մակարդակները
3. Մեթոդների դասակարգումը
4. Գիտափորձի նշանակությունը հոգեբանության մեջ
5. Գիտափորձի առանձնահատկությունները

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

6. Հասկացություն թեստի մասին, թեստերի ստեղծման նախապատմությունը
7. Թեստավորման մեթոդի զարգացումը 20 դ. առաջին կեսին
8. Թեստերի դասակարգումը ըստ ձևի և բովանդակության
9. Երկվորյակների մեթոդի կիրառությունը հոգեբանության մեջ
10. Երկայնակի և լայնակի հատույթի մեթոդների առանձնահատկությունները
11. Դիտումը որպես էմպիրիկ գիտական մեթոդ
12. Դիտմանը ներկայացվող պահանջներն ու կանոնները
13. Դիտման մեթոդի տեսակները
14. Հարցաթերթի մեթոդի էությունն ու տեսակները
15. Հարցարանների դասակարգումը ըստ բովանդակության
16. Զրույցի մեթոդի տարատեսակները
17. Հարցազրույցի առանձնահատկությունները և տեսակները
18. Պրոյեկտիվ մեթոդների նախապատմությունը
19. Պրոյեկտիվ մեթոդների դասակարգումը ըստ Լ. Ֆրանկի
20. Սոցիոմետրիան որպես մեթոդ, նրա առաջացումը
21. Կենսագրական մեթոդի էությունը
22. Կաուզոմետրիայի էությունը
23. Գործունեության արդյունքների վերլուծության մեթոդ

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկված հարցեր.**

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

- **Ընդգրկվող թեմաները.**

12.4. Գնահատման չափանիշները¹⁵.

- Տեսական գիտելիքները 20:
- Գործնական աշխատանքները 40:
- Լաբորատոր աշխատանքները 20:
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20:

¹⁵ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.7 Մասնագիտական մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ Հայոց լեզու և գրականություն /011401.19.7/, Ռուսաց լեզու և գրականություն/011401.20.7/, Անգլերեն լեզու և գրականություն//011401.21.7/, Կենսաբանություն/ 011401.01.7/, Քիմիա/011401.02.7/ Մաթեմատիկա/ 011401.05.7/ / Ինֆորմատիկա /011401.06.7/ /

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _____ մագիստրատուրա _____
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-033 Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն		
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	կրեդիտ		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ		
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	Դասախոսություն	8
		Մեմինար	8
		Լաբորատոր աշխատանք	
		Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն		
Ընդամենը			
Ստուգման ձևը	Ստուգաքառ		
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողի մոտ ձևավորել պատկերացում հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանության մասին, զինել գիտելիքներով մեթոդների առանձնահատկությունների վերաբերյալ:		
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ «Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» առարկայի հիմնական հասկացությունները, ✓ հոգեբանության մեթոդաբանության սկզբունքները, ✓ հոգեբանության մեթոդների դասակարգումները: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն, ✓ կատարել հետազոտության արդյունքների վերլուծություն և մեկնաբանություն: <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ գիտական աշխատանքի կառուցման հմտություններին: 		
Դասընթացի	Թեմա 1. Գիտության զարգացումն ու կառուցվածքը: Գիտությունը և		

<p>բովանդակությունը</p>	<p>գիտական գիտելիքը: Գիտության զարգացման փուլերը: Գիտության գործառույթները: Գիտական գիտելիքի չափորոշիչները: Թեմա 2. Հոգեբանության գիտական մեթոդաբանությունը: Մեթոդաբանություն հասկացության վերաբերյալ գոյություն գիտական մոտեցումները: Մեթոդիկա, մեթոդ, մեթոդաբանություն հասկացությունները: Փիլիսոփայական և հատուկ գիտական մեթոդաբանություն: Թեմա 3. Հոգեբանության մեթոդաբանական սկզբունքները: Օբյեկտիվության, պատմականության, զարգացման, պատճառականության, գիտակցության և գործունեության միասնության, վերլուծական-համադրական ուսումնասիրության, հոգեկանի սոցիալական պայմանավորվածության, անհատական մոտեցման, համակարգվածության սկզբունքներ: Թեմա 4. Հոգեբանության մեթոդների դասակարգումը: Օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ մեթոդներ: Մեթոդների դասակարգումը ըստ Դ.Բ. Անանևի, Ս.Լ. Ռուբինշտեյնի, Ռ.Ս.Նեմովի, Վ.Ն. Դրուժինինի: Թեմա 5. Գիտափորձի մեթոդի ընդհանուր բնութագիրը, դրա տեսակները: Գիտափորձի նշանակությունը հոգեբանության մեջ: Գիտափորձի ձևավորումն ու կիրառումը: Գիտափորձի մեթոդի էությունը, տեսակներն ու առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Դիտման մեթոդը: Դիտման մեթոդի էությունը: Դիտման մեթոդի տեսակները: Դիտման մեթոդին ներկայացվող պահանջներն ու կանոնները: Դիտման մեթոդի կիրառման ժամանակ թույլ տրվող սխալները: Թեմա 7. Թեստերի մեթոդը: Թեստերի ստեղծման նախապատմությունը: Թեստավորման մեթոդի զարգացումը XX դարի առաջին կեսին: Թեստերի տեսակները, նրանց համառոտ բնութագիրը: Թեստերի կառուցմանը ներկայացվող պահանջները: Ստանդարտացում, հուսալըություն, վալիդություն: Թեստերի դասակարգումը ըստ ձևի և բովանդակության: Թեմա 8. Հարցման մեթոդը: Հարցարանների ընդհանուր բնութագիրը: Զրույցի մեթոդի տարատեսակները: Հարցազրույցի առանձնահատկությունները և տեսակները: Հարցման մեթոդը հոգեբանության մեջ: Հարցման մեթոդի առավելություններն ու թերությունները: Հարցարանների տեսակները: Թեմա 9. Հարցաթերթի մեթոդը: Հարցաթերթի մեթոդի էությունն ու տեսակները: Թեմա 10. Գործունեության արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդը: Կենսագրական մեթոդը: Փաստագրական և նյութական արդյունքներ: «Կոնտենտ-վերլուծության» էությունն ու կիրառելիությունը: Կենսագրական մեթոդի բաժինները: Կաուզոմետրիայի էությունը: Թեմա 11. Երկվորյակների մեթոդը: Սոցիոմետրիայի մեթոդը: Երկվորյակների մեթոդի կիրառությունը հոգեբանության մեջ: Սոցիոմետրիան որպես մեթոդ, նրա առաջացումը: Սոցիոմետրիային ներկայացվող չափանիշները: Թեմա 14. Երկայնակի և լայնակի հատույթի մեթոդները: Երկայնակի և լայնակի հատույթի մեթոդների առավելություններն ու թերությունները, դրանց կիրառումը:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և</p>	<p>Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝</p>

<p>չափանիշները</p>	<p>1. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 40%-ը կամ 40 միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գնահատման մեթոդը՝ <ul style="list-style-type: none"> -մասնակցությունը լսարանային քննարկումներին -բանավոր հարցման արդյունքների հաշվառում <p>2. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10 միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գնահատման մեթոդը՝ <ul style="list-style-type: none"> -ռեֆերատների կատարում -դիտարկվող նյութի մասնագիտական վերլուծության ներկայացման որակ, -արևմտահայերեն տեքստերի վերլուծական բնույթի աշխատանքների ստուգում: <p>3. Գործնական հմտություններ (ընդհանուր գնահատականի 10%-ը կամ 10 միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գնահատման մեթոդը՝ <ul style="list-style-type: none"> -Միավորը տրվում է ուսանողին գործնական հանձնարարություններից դրական գնահատական ստանալու դեպքում:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <p>1. Միրզոյան Վ. Հոգեբանական հետազոտությունների մեթոդաբանություն և մեթոդներ: Վանաձոր 2015</p> <p>Լրացուցիչ</p> <p>1. Ավանեսյան Հ.Մ. Փորձարարական հոգեբանություն: Ուսումնական ձեռնարկ: -Եր.: Էդիթ Պրինտ – 288 էջ:</p> <p>2. Նալչաջյան Ա.Ա. «Հոգեբանության հիմունքներ» Երևան« Հոգեբան»– 648 էջ :</p>